

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ І НАУКИ
(найменування навчальної дисципліни)

**підготовки здобувачів
другого (магістерського)
рівня вищої освіти**
(вказати рівень вищої освіти)
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-професійною програмою
Педагогіка вищої школи
(назва освітньої програми)
мова навчання українська

Слов'янськ - 2022 р.

Розробники:

Абизова Л.В., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Сипченко О.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Степанов В.В., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Силабус навчальної програми розглянуто і схвалено на засіданні кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Протокол № 9 від «16» червня 2022 р.

Завідувач кафедри Федь В.А.

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«27» червня 2022р.

протокол № 9

Опис навчальної дисципліни
ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Кількість кредитів	3 кредити ECTS / 90 годин
Рік підготовки, семестр	1, 1
Компонент освітньої програми	обов'язкова
Викладач	Абизова Лариса Віталіївна - доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін, кандидат філософських наук, доцент
Контактна інформація	larisa.sofia7@gmail.com +380 (50) 208 77 71
Консультації	кожний вівторок місяця, 13.10. – 14.30.
Анотація навчальної дисципліни	<i>Об'єкт</i> вивчення навчальної дисципліни – філософські засади та перспективи розвитку освіти і науки. <i>Предмет</i> вивчення навчальної дисципліни – процес конституювання та роль освіти і науки в культурі сучасної цивілізації.
Опис навчальної дисципліни	<i>Мета навчальної дисципліни:</i> підвищення рівня філософської культури здобувачів, формування у здобувачів цілісного розуміння освіти і науки як вагомих інститутів сучасного суспільства та чинників розвитку суспільства і особистості, формування фахівців, здатних розв'язувати складні завдання вищої освіти, що потребують досліджень та інновацій. <i>Завдання вивчення навчальної дисципліни «Філософія освіти і науки»:</i> - ознайомлення здобувачів з основними поняттями, принципами та положеннями філософії освіти і сучасними методологічними концепціями, з основами методології наукового пізнання; - формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес; - освоєння навичок формування і використання усвідомленої методологічної позиції у науковому дослідженні; - вдосконалення вмінь у пошуку й опрацюванні наукової інформації, у формулюванні мети, завдань і висновків дослідження. <i>Передумовами вивчення навчальної дисципліни є набуті раніше компетентності та результати навчання з ОК:</i> Філософія, Соціологія, Культурологія, Педагогіка, Психологія, Етика, Естетика. <i>Програмні компетентності:</i> <i>Загальні компетентності (ЗК)</i> ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 6. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ЗК 12. Здатність до особистого і професійного розвитку. ЗК 13. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 17. Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 7. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

СК 1. Здатність проектувати і досліджувати освітні системи.

СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК 9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.

Ключові слова: освіта, наука, особистість, соціалізація, аксіологія, гуманізм, парадигма, теорія, наукова картина світу, метод, методологія, методика.

Очікувані результати навчання:

ПРН 3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

ПРН 1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

ПРН 6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

ПРН 10. Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

Матеріали та ресурси:

Рекомендована література:

1. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків.: ХНАУ, 2017. 272 с.

2. Добронравова І.С. Практична філософія науки. Збірка наукових праць. Суми: Університетська книга, 2017. 352 с.

3. Кузь О. М., Чешко В. Ф. Філософія науки: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172с.

4. Петрушенко В.Л. Основи філософських знань: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти, 3-тє видання, виправлене та доповнене. Львів: "Новий Світ-2000", 2020. – 296 с.

5. Філософія освіти і науки : навч. посібн. / І.С. Алексейчук та ін. 2-ге вид. переробл. та доповн. Слов'янськ: Вид-во Б. Маторіна, 2019. 365 с.

6. Філософія освіти і науки : навч. посібн. / В.П. Загороднюк та ін. Київ: Знання України, 2017. 348 с.

7. Філософія науки: підручник. І. С. Добронравова та ін. Київ: ВПЦ «Київський університет». 2018. 255 с.

Платформи та сервіси дистанційного навчання: Moodle: дистанційний курс «Філософії освіти і науки»

(<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=149>);

Інформаційні ресурси в Інтернеті: 1. Сайт Українського філософського фонду. Режим доступу: <http://www.philosophy.ua> . 2. Олександр Сидоркін: яка вона – освіта майбутнього? Режим доступу:

<http://studway.com.ua/oleksandr-sidorkin/>. 3. Огнев'юк В. О. Ідея освіти [Електронний ресурс] В.О. Огнев'юк. Освітологічний дискурс. № 1.

Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/e-journals/osdys/2010_1/10ovoio.pdf.

4. Освіта України в ХХІ столітті: проблеми та перспективи розвитку [Електронний ресурс]. Режим

	<p>доступу: http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=46734. 5. Освітня система України на ринку міжнародних освітніх послуг. Електронний ресурс]. Режим доступу: http://old.niss.gov.ua/monitor/juli/4.htm. 6. Перспективи освітньої системи в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://old.niss.gov.ua/monitor/juli/4.htm. 7. Сучасний стан та тенденції розвитку освіти [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://5ka.at.ua/load/bankivska_sprava/suchasnij_stan_ta_tendenciji_rozvitku_osvitnikh_mozhливостей_naselennja_ukrajini_referat/7-1-0-24062</p>
Теми	<p>Програма навчальної дисципліни містить такі теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія освіти в структурі філософських знань 2. Феномен освіти в історико-філософському дискурсі 3. Освіта як вид духовного виробництва і соціальний інститут 4. Феномен особистості і філософське осмислення можливостей освіти 5. Наука як соціокультурний феномен 6. Виникнення науки і основні стадії її розвитку 7. Наукове пізнання 8. Методологічний арсенал науки
Методичні поради для викладачів «Як навчати?»	<p><i>Методи навчання:</i> поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій: словесні методи: інтерактивні лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання); практичні методи: діалог, дискусії, робота в групах, робота в парах, «мозкова атака», «мозковий штурм», метод рефлексії; наочні методи: методи спостереження, ілюстрації, демонстрації, презентації, метод створення ментальних карт; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування; самостійна робота: тестові, контрольні завдання, есе, робота з першоджерелами, робота з електронними носіями інформації.</p>
Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»	<p><i>Види роботи здобувачів:</i> доповідь, есе, повідомлення, презентація, виконання тестових і контрольних завдань.</p>
Оцінювання	<p><i>Види, методи та форми контролю.</i></p> <p>Види: поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (залік).</p> <p>Методи: усне опитування, письмові роботи.</p> <p>Форми: індивідуальна та фронтальна перевірка.</p> <p>Організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутій кваліфікації в межах освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про контрольні заходи у ДДПУ (http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf)</p> <p>Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за лекції здійснюється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції, складання її конспекту та активна участь у перебігу лекції.</p> <p>Оцінювання результатів навчання здобувачів, отриманих під час практичного заняття, здійснюється за такими критеріями: під час опитувань – за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване запитання з теми заняття; під час тестування – за правильні відповіді на запитання</p>

тесту з теми заняття; у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні.

Дисципліна оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів, затверджені в ДДПУ:

Оцінка зараховано - (90-100 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу, уміння без похибок виконувати завдання, передбачені програмою, опанував основну й додаткову літературу, рекомендовану навчальною програмою, засвоїв значущі для майбутньої кваліфікації підвалини основних дисциплін, виявив творчі здібності в усвідомленні, засвоєнні й застосуванні навчально-програмного матеріалу.

Оцінка зараховано - (75-89 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував ретельне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану навчальною програмою, показав систему засвоєних знань з дисципліни та здатність до їх самостійного поповнення й оновлення під час подальшої навчальної роботи й професійної діяльності.

Оцінка зараховано - (60-74 бали) виставляється здобувачеві, який продемонстрував знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою, але припустився помилок у відповіді на екзамені та під час виконання екзаменаційних завдань, хоча має необхідні знання для їх усунення під керівництвом викладача.

Оцінка незараховано - (26-59 балів) виставляється здобувачеві, який має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, і не може продовжувати навчання без виконання додаткових завдань з відповідної дисципліни.

Оцінка «неприйнятно» (0-25 балів) виставляється здобувачеві, який не надав для перевірки потрібну кількість правильно виконаних завдань, пропустив без поважних причин значну кількість занять (більше ніж 50%), і не може продовжувати навчання без проходження повторного курсу навчання.

Розподіл балів із дисципліни

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами(денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T1	1	0,5	5	2	8	5
T2	1	0,5	5	2	7	6
T3	1	0,5	5	2	7	5
T4	1	0,5	5	2	7	5
T.5	1	0,5	5	2	7	5
T.6	1	0,5	5	2	7	5
T.7	1	0,5			9	5
T.8	1	0,5	5	2	7	6

Разом	8	4	35	14	57	42
Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами (заочна форма навчання)						
Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T1	5	1			6	4
T2						4
T3			10	7	6	4
T4					6	4
T.5	5	1,5	10	7	6	4
T.6	5	1,5			8	4
T.7			10	7	8	4
T.8					8	4
Разом	15	4	30	24	55	32
<p><i>Політика щодо дедлайнів та перескладань, академічної доброчесності, відвідування:</i> Perezдача та повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДДПУ (http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf), Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДДПУ (http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf)</p> <p><i>Політика щодо:</i></p> <p><i>дедлайнів та перескладання:</i> роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p><i>академічної доброчесності:</i> письмові роботи перевіряються на наявність плагіату та допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%; списування заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття.</p> <p><i>відвідування:</i> відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, друга вища освіта) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.</p>						
Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»	<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни: Вивчення здобувачем дисципліни «Філософії освіти і науки» є запорукою подальшої плідної науково-дослідницької та педагогічної діяльності, що дозволяє активно долучатися до модернізації освітніх стратегій і сприяє:</p> <ul style="list-style-type: none"> - примноженню інтелектуального, творчого і духовного потенціалу; - особистісному, професійному і кар'єрному зростанню; - розумінню перспектив розвитку освіти і науки; - конкурентності фахівця (педагога і науковця) на сучасному ринку праці. 					

Абизова Л.В.

канд.філос.наук, доцент